

ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΑΠΟΤΕΛΟΥΜΕΝΗ ΕΚ ΤΡΙΩΝ ΤΟΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ Β'

ΠΕΡΙΕΧΩΝ

ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ

ΥΠΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΡΩΓΑΚΗ

ΜΟΥΣΙΚΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΙΕΡΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΚΡΙΒΗΣ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ 1909

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
"Ο ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΗΣ"
ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΩΓΑΚΗΣ

Λόγιος μουσικοδιδάσκαλος, Χίος τήν πατρίδα, μαθητής ἐν τῇ μουσικῇ Γεωργίου τοῦ Ραιδεστηνοῦ. Ἐψάλεν εἰς τόν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἱερὸν Ναόν τοῦ Ἁγίου Σάββα, εἰς τόν ἐν Ἀθήναις Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναόν καί εἰς ἄλλους Ἱερούς Ναούς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κων/πόλεως. Ἐδίδαξεν ἐπὶ τριακονταετίαν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Ἱερὰν Θεολογικὴν Σχολὴν (1898-1928) καί ἐξέδωκε συνυπουργοῦντος τοῦ μουσικωτέρου Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε', ἰδιωτεύοντος ἐν Χάλκῃ, τὴν παροῦσαν τρίτομον «*Μουσικὴν Συλλογὴν*». Ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν ἔφημερίδα «Κωνσταντινούπολις» μελέτην μέ τίτλον: «Ὁ Ἀριστόξενος καί ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ» καί εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου πραγματείαν: «*Περί ὑπάρξεως καί χρησιμότητος τοῦ τρισήμου ρυθμοῦ τοῖς ᾠσμασι τῆς Ἐκκλησίας*». Διετέλεσε διδάσκαλος τῆς Μουσικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου. Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὀγδοηκοντούτης τῇ 30 Νοεμβρίου 1931.

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Μία από τις πιο σημαντικές εκδόσεις βιβλίων Βυζαντινής Μουσικής, είναι η τρίτομη «Μουσική Συλλογή» του Γεωργίου Πρωγάκη, που εκδόθηκε στην Κων/πολη τό 1909.

Ο Γεώργιος Πρωγάκης, ψάλτης ο ίδιος και μουσικοδιδάσκαλος στή Θεολογική Σχολή Χάλκης (1898-1928), αφού διαπίστωσε τις έλλείψεις, στην εποχή του, βιβλίων βυζαντινής μουσικής, καταλλήλων για τις ανάγκες των σπουδαστών της Σχολής, συγκρότησε συλλογή, μέ κλασσικά κυρίως μέλη, (όπως μάς πληροφορεί στον πρόλόγο του) «επί τη βάσει του τρι-τόμου του “Ίεροψάλτου Ήγκολπίου” Ά. Φωκαέως, έκδοθέντος τό 1854 και άλλων δοκίμων εκδόσεων...», στην όποία συμπεριέλαβε «πάντα εκείνα τά μαθήματα, όσα κατά την κοινήν και όμόφωνον όμολογίαν θεωροϋνται, ότι εκπροσωποϋσι τό γνήσιον μέλος της Ήκκλησιαστικης ήμων Μου-σικής».

Η έκδοση του 1909 της «Συλλογής» μέ την όντως έξαιρετική επιλογή των άπολύτως άπαραιτήτων στην ψαλτική πράξη κλασσικών μελών, καθώς και τή μεθοδικότητα της κατάταξης της ύλης της, όχι μόνο «ίκα-νοποίησε πληρέστατα τάς ανάγκες των μαθητών της Ί. Θ. Σχολής» αλλά άναγνωρίσθηκε άμέσως ως μία από τις πιο σημαντικές και κυρίως χρη-στικές έκδοτικές προσπάθειες στό χώρο του βιβλίου της βυζαντινής μουσικής. Η «Μουσική Συλλογή» του Πρωγάκη, έξακολουθεϊ μέ την πάροδο του χρόνου νά διατηρεϊ άμείωτο τό άρχικό της ένδιαφέρον, μέ άποτέλεσμα πλέον νά θεωρεϊται στίς μέρες μας ως κλασσική.

Μέ βάση τις παραπάνω έκτιμήσεις, ό έκδοτικός οίκος Πολυχρονάκη, συνεχίζοντας άλλωστε την πολύχρονη έκδοτική παράδοση, είχε προβή τό 1981, στή φωτογραφική ανατύπωση του σπουδαίου αυτού έργου δίχως καμιά παρέμβαση. Μερικά χρόνια άργότερα πραγματοποιήσε και δεύτερη φωτογραφική ανατύπωση, μέ σήμανση, αυτή τή φορά των τρισήμων και τετρασήμων βασικά, ρυθμικών ποδών των μελών, από τον Δημήτριο Νεραντζή. Τό 1996, μετά από έξάντληση των προηγούμενων εκδόσεων επανέλαβε την έκδοση μέ νέα στοιχειοθεσία. Μετά την έξάντληση και αυτής της έκδοσης, παραδίδει σήμερα τή νέα έκδοση βελτιωμένη και άπαλλαγμένη από τυπογραφικά και άλλα σφάλματα και σύμφωνα μέ την άρχική σήμανση των τρισήμων και τετρασήμων από τον Δημ. Νεραντζή, σύμφωνα πάντα μέ την πρωτότυπη έκδοση του συγγραφέα.

Είμαι βέβαιος ότι και ή νέα αυτή επανέκδοση της «Συλλογής» θα έκτιμηθή ανάλογα από τον Ίεροψαλτικό κόσμο, αφού τά «άφθάστου κάλλους άρχαιοπρεπή μουσουργήματα» που, άπολύτως άπαράλλακτα, περιέχονται σ' αυτήν, «φέρουν έκδηλον την γνησίαν σφραγίδα της βυζαντινής Ήκκλησιαστικης Παραδόσεως.

Κάλυμνος, Φεβρουάριος 2012
Γεώργιος Ί. Χατζηθεοδώρου
Άρχων Μαΐστωρ Μ.Χ.Ε.
και πρωτοψάλτης Ί. Καθεδρικού Ναού Χώρας Καλύμνου

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ

Τριαδικά, Πέτρου Λαμπαδαρίου	Σελ. 5
Εὐλογητάρια, Πέτρου Λαμπαδαρίου.....	11
Ἔτερα Εὐλογητάρια τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ Κε	18

ΠΟΛΥΕΛΕΟΙ

Δοῦλοι Κύριον, Π. Λαμπαδαρίου Ἦχος πλ. τοῦ Α΄	24
Λόγον ἀγαθόν, Γεωργίου τοῦ Κρητός. Ἦχος Βαρύς.....	61
Λόγον ἀγαθόν, Ἔτερος Χ. Χαρτοφύλακος Ἦχος Δ΄	101
Ἐπί τόν ποταμόν Βαβυλώνας τοῦ αὐτοῦ Ἦχος Γ΄	131
Τό Α΄. ἀντίφωνον τοῦ Δ΄ Ἦχου, Ἐκ νεότητός μου	151
Ἦ Ν΄. παρά Γ. Ραιδεστηνοῦ Ἦχος Β΄	153
Ἦ Ν΄. Ἔτερος τοῦ αὐτοῦ. Ἦχος βαρύς.	165
Πασαπνοάρια Ἀργά, Ἰακώβου Πρωτοψάλτου κατ' Ἦχον	179
Τό Δεσπότην καί Ἀρχιερέα, Μέλος ἀρχαῖον	199
Ἄνωθεν οἱ Προφῆται, Ἰω. Κουκουζέλη	204
Περίζωσαι τήν ῥομφαίαν σου. Γρηγορίου Πρωτοψάλτου	202
Δοξολογίαι σύντομοι παρά διαφόρων Διδασκάλων εἰς ὅλους τοὺς ἤχους ἐν οἷς καί ἡ τοῦ Ἰωάννου Καββάδα, εἰς Ἦχον καθαρῶς Β΄ νῦν τό πρῶτον ἐκδιδομένη.....	214

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ ΑΡΓΑΙ ΠΑΡΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

Ἰακώβου Πρωτοψάλτου. Ἦχος Α΄.....	271
Ἰακώβου Πρωτοψάλτου Ἦχος Β΄.	281
Πέτρου Λαμπαδαρίου Ἦχος Λέγετος	291
Πέτρου Λαμπαδαρίου Ἦχος Δ΄.....	300
Πέτρου τοῦ Βυζαντίου. Ἦχος πλ. τοῦ Α΄.	311
Γ. Βιολάκη Πρωτοψάλτου. Ἦχος πλ. τοῦ Β΄	319
Ἰακώβου Πρωτοψάλτου. Ἦχος Βαρύς τετράφωνος.....	328

Δανιήλ Πρωτοψάλτου. Ἦχος βαρὺς ἐπτάφωνος	338
Ἰακώβου Πρωτοψάλτου. Ἦχος πλ. τοῦ Δ΄	347
Χουρμ. Χαρτοφύλακος. Ἦχος Βαρὺς ἐναρμόνιος.....	356
Γρηγορίου Πρωτοψάλτου. Ἦχος πλ. τοῦ δ΄ χρωματικός.....	366
Ἀσματικόν τοῦ Σταυροῦ.....	377
Τρισάγιον Νεκρώσιμον.....	379
Θρηνηῶ καί ὀδύρομαι, Μανουήλ Χρυσάφου	388
Ἀκολουθία τοῦ Πάσχα. Δεῦτε λάβετε φῶς.....	397
Ἔτερον.....	398
Τὴν Ἀνάστασίν σου. Χριστὸς Ἀνέστη ἀργόν.....	399
Ἔτερον σύντομον.....	402
Εὐλογητάρια Ἡ. Τανταλίδου	403

ΛΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ

ΤΡΙΑΔΙΚΑ

ΠΕΤΡΟΥ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥ

Ἦχος Δι

Λ ξι ον ε στιν ως α α λη η η
θω ω ω ως τη η ην υ υ πε ερ θε
ε ε ον υ μνειν Τρι ι α α α δα Α ναρ
χον Πα τε ε ρα και Πα αν του ο ορ
γο ο ο ον συ υ να να α αρ χο ο ον Λο ο
ο γον προ αι ω ω νων εκ του ου Πα

α τρο ο ο ο ος α α ρευ στω ω ως τε χθε

ε εν τα και το α γι ι ο ο ον Πνε

ε ε ε ευ μα το ε ε εκ Πα α

α τρο ο ος α χρο ο νως εκ πο ρευ ο ο

με ε νο ον

6

α ξι ον ε στιν ως α α λη η η

θω ω ω ως του ου ου δο ο ξα α ζειν

ει ειν σε τον θε ε ε ο ο ον λο ο ο

γον ον φρι σσει και τρε ε μει τα Χε ε ρου

ου ου βι ι ι ιμ και αι αι δο ο ξο ο

 ο λο γου ου ου σι ι ιν αι Δυ να α

 μεις των Ου ου ρα α α νω ω ω ων

 το ο ον ε ε ξα α α να στα α

 αν τα α α τρι η η με ρο ον ε ε εκ τα

 α α α α φου Χρι στο ο ον το ο ον

 Ζω ο ο δο ο την φο βω δο ξα σω με εν

 Υ μνη σω μεν πα αν τες θε ε ο ο

 πρε ε ε πω ω ω ως α α α σμα α

 σι ι ιν ε ε εν θε ε ε ο ις τον Πα

 τε ε ρα και αι το ον Υι υι υι ο